

VÝBER LEGISLATÍVNYCH ZMIEN A NOVINIEK ZA JÚN 2022

1. VYŠLO V ZBIERKE ZÁKONOV

VYHLÁŠKA O JEDNOTNOM FORMÁTE ELEKTRONICKÝCH SPRÁV

- *Vyhláška Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky č. 225/2022 Z. z. o jednotnom formáte elektronických správ (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. júla 2022**

Anotácia:

Definovanie a charakterizovanie formátu elektronických správ vytváraných a odosielaných prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy, špecializovaného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta v reflexii na aplikačnú prax.

Popis:

Cieľom novej právnej úpravy je reakcia na aplikačné zmeny a technické problémy súvisiace s doručovaním elektronických správ v prostredí e-Governmentu, ktoré si vyžiadala doterajšia prax. V tejto súvislosti sa právna úprava zameriava predovšetkým na **definovanie a charakterizovanie formátu elektronických správ** vytváraných a odosielaných prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy, špecializovaného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta.

Touto vyhláškou dochádza k **presnejšej definícii schémy elektronickej správy, spôsobu identifikácie odosielateľa a prijímateľa** (t. j. adresáta alebo osoby, ktorej je možné doručovať elektronické správy namiesto adresáta) elektronickej správy, **spôsobu usporiadania údajov v objekte elektronickej správy a spôsobu vytvárania a odosielania elektronických správ.**

Taktiež sa v tejto vyhláške precizujú aj doterajšie ustanovenia týkajúce sa **identifikátora elektronickej správy**, čo má za cieľ odstrániť časť chybových správ odosielaných z ústredného portálu verejnej správy.

VYHLÁŠKA, KTOROU SA VYKONÁVAJÚ NIEKTORÉ USTANOVENIA ZÁKONA O HROZIACOM ÚPADKU

- *Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 195/2022 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (úplné znenie vyhlášky nájdete [TU](#))*
 - **Účinnosť: 17. júla 2022**
-

Anotácia:

Úprava právnej regulácie v oblasti hrozby úpadku.

Popis:

Vyhláška bola vypracovaná v bezprostrednej súvislosti s právnou úpravou obsiahnutou v zákone o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon zavádza novú právnú úpravu riešenia situácie podnikateľa, ktorému hrozí úpadok z dôvodu hroziacej platobnej neschopnosti, v preventívnom konaní, ktorým sa rozumie verejná preventívna reštrukturalizácia alebo neverejná preventívna reštrukturalizácia.

Zákon podrobným spôsobom upravuje konanie o verejnej preventívnej reštrukturalizácii, ktoré predstavuje verejné a transparentné konanie. Prostredníctvom verejnej preventívnej reštrukturalizácie sa má riešiť situácia dlžníka, ktorý je v hroziacom úpadku. Aj napriek pomerne podrobnej právnej úprave zákon ponecháva úpravu niektorých podrobností na vykonávací právny predpis.

V súlade so splnomocňovacím ustanovením zákona vo vyhláške sú obsiahnuté: **úprava príloh návrhu na povolenie verejnej preventívnej reštrukturalizácie** a ich obsahových náležitostí, **úprava podrobností o určení najlepšieho alternatívneho scenára, náležitostiach verejného preventívneho reštrukturalizačného plánu a jeho prílohách, o zozname veriteľov a jeho obsahových náležitostiach, o odmene správcu a náhrade výdavkov**, ktoré mu vznikli v súvislosti s výkonom funkcie vo verejnej preventívnej reštrukturalizácii, ako aj **úprava podrobností o činnosti veriteľského výboru, o informatívnej schôdzi a schvaľovacej schôdzi**.

OPATRENIE O ÚPRAVE SÚM ŽIVOTNÉHO MINIMA

- *Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 227/2022 Z. z. o úprave súm životného minima* (úplné znenie opatrenia nájdete [TU](#))
- **Účinnosť: 1. júla 2022**

Anotácia:

Úprava súm životného minima k 1. júlu 2022 na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu.

Popis:

Podľa § 5 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky splnomocnené vydať opatrenie, ktorým upraví sumy životného minima k 1. júlu kalendárneho roka. Úprava súm životného minima sa vykoná tak, že tieto sumy sa vynásobia:

a) **koeficientom rastu čistých peňažných príjmov na osobu** zisteným Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ak koeficient rastu čistých peňažných príjmov na osobu za obdobie 1. štvrťroka bežného kalendárneho roka v porovnaní s 1. štvrťrokom predchádzajúceho kalendárneho roka je nižší ako koeficient rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností za rozhodujúce obdobie zistený Štatistickým úradom Slovenskej republiky, alebo

b) **koeficientom rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností** zisteným Štatistickým úradom Slovenskej republiky za rozhodujúce obdobie, ak koeficient rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností za rozhodujúce obdobie je nižší ako koeficient rastu čistých peňažných príjmov na osobu zistený Štatistickým úradom Slovenskej republiky za obdobie 1. štvrťroka bežného kalendárneho roka v porovnaní s 1. štvrťrokom predchádzajúceho kalendárneho roka.

Za **rozhodujúce obdobie**, za ktoré sa zisťuje rast životných nákladov nízkopríjmových domácností, sa považuje obdobie od apríla predchádzajúceho kalendárneho roka do apríla bežného kalendárneho roka. Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky bol koeficient rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností za rozhodujúce obdobie 1,117 (t. j. apríl 2022/apríl 2021) a koeficient rastu čistých peňažných príjmov na osobu za 1. štvrťrok 2022 v porovnaní s 1. štvrťrokom 2021 bol 1,075.

Na základe vyššie uvedených skutočností sa sumy životného minima upravia k 1. júlu 2022 na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu, nasledovne:

1. suma 218,06 eura mesačne sa upravuje na **234,42 eura** mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu,
2. suma 152,12 eura mesačne sa upravuje na **163,53 eura** mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,
3. suma 99,56 eura mesačne sa upravuje na **107,03 eura** mesačne, ak ide o zaopatrené neplnoleté dieťa a o nezaopatrené dieťa.

Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sám o sebe nezakladá nárok na žiadnu dávku. Predstavuje základný právny predpis, podľa ktorého sa postupuje pri aplikácii iných právnych predpisov, ktoré zakladajú buď nárok na určitú dávku, prípadne na zľavu z určitého plnenia.

NOVELA ZÁKONA O KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI

- *Zákon č. 231/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (úplné znenie zákona nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 30. júna 2022**

Anotácia:

Predĺženie časového obdobia, počas ktorého je NBÚ oprávnené rozhodnúť o blokovaní škodlivého obsahu alebo škodlivej aktivity na internete – do 30. septembra 2022.

Popis:

Z dôvodu šírenia dezinformácií a podvodných statusov ktorých účelom je zahmlievať a spochybňovať realitu, ovplyvňovať verejnú mienku vznikla potreba predĺženia časového obdobia, počas ktorého je Národný bezpečnostný úrad oprávnený využívať inštitút „blokovania“.

V rámci zákona č. 55/2022 Z. z. o niektorých opatreniach došlo k novelizácii zákona 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti, v ktorom bola upravená právomoc Národného bezpečnostného úradu a do právneho poriadku sa zaviedol **inštitút "blokovania"**, ktorý slúži na efektívne zamedzenie šírenia škodlivého obsahu na internete a to v záujme zabezpečiť dôveryhodnosť služieb a aktivít poskytovaných prostredníctvom internetu a ochrany osôb zúčastňujúcich sa na týchto aktivitách ako aj konečného užívateľa týchto služieb. V dôsledku zvýšeného šírenia dezinformácií je **potrebné časové obdobie, počas ktorého je Národný bezpečnostný úrad oprávnený využívať svoju právomoc predĺžiť**.

2. SCHVÁLENÉ ZÁKONY

NOVELA ZÁKONA O VEREJNOM OBSTARÁVANÍ

- *Zákon z 22. júna 2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (schválené znenie zákona nájdete [TU](#))*
- **Dátum schválenia: 22. júna 2022**

Anotácia:

Stanovenie podmienok, za ktorých je možné samosprávam odpustiť pohľadávky, ktoré voči nim eviduje štát z titulu právoplatného rozhodnutia o uložení pokuty pre porušenie zákona o verejnom obstarávaní.

Popis:

Novela zákona umožňuje **Úradu pre verejné obstarávanie ukladať pokuty v závislosti od miery zavinenia a závažnosti protiprávneho konania**. Doterajšia právna úprava obsahovala striktné určenie výšky pokuty 5% bez ohľadu na okolnosti konkrétneho prípadu.

V administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojim postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu deliktu došlo, ako aj následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu.

Zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti. Liberačné dôvody, pri preukázaní ktorých dochádza k redukcii, prípadne k zániku zodpovednosti za správny delikt, ktoré sa uplatnia vo výške sankcie alebo upustenia od jej uloženia, musia byť zakotvené vo všeobecnej rovine priamo v zákone, podľa ktorého sa uskutočňuje potrestanie za správny delikt správnym orgánom.

Novela zákona č. 395/2001 Z. z. rozšírila § 182 ods. 4, pričom vzhľadom na určovanie výšky pokuty do 5% podľa novej úpravy je nevyhnutné, aby úrad postupoval pri ukladaní pokút podľa odseku 1 v súlade s odsekom 4, t. j. aby boli vylúčené svojvoľné a netransparentné rozhodovania a aby bola zachovaná povinnosť orgánu nasledovať rozhodovaciu činnosť v obdobných prípadoch.

Nadobúdanie nájomných bytov samosprávami za účelom ich prenájmu oprávneným fyzickým osobám na účely sociálneho bývania je jedným z kľúčových prvkov sociálnej politiky štátu a významným nástrojom na rozvoj miest a obcí Slovenska. Významný podiel nájomných bytov sa nadobúda **formou zmluvy o budúcej kúpnej zmluve**, kde obec alebo mesto uzatvorí so zhotoviteľom zmluvu o budúcej kúpnej zmluve a následnú kúpnu zmluvu uzatvorí až po postavení nájomných bytov. Financovanie počas výstavby zabezpečuje zhotoviteľ, ktorý tak znáša všetky riziká.

Obce a samosprávy sú verejnými obstarávateľmi a musia teda postupovať podľa zákona o VO. Podľa § 1 ods. 2 písm. c) zákona o VO sa tento zákon nevzťahuje na nadobúdanie existujúcich stavieb. Výklad tohto ustanovenia a posúdenie, či sa vzťahuje aj na obstarávanie nehnuteľností na základe budúcich zmlúv spôsobuje v praxi veľký problém, čoho dôkazom sú udelené pokuty za porušenie zákona o VO a prebiehajúce súdne spory o neplatnosť zmlúv alebo o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý pokuty ukladá.

Cieľom tejto novely je riešiť niektoré z dôsledkov, ktoré tento problém spôsobil. **Výška pokuty je stanovená priamo zákonom o VO a pre mnohé obce a mestá je neúnosne vysoká.** Nadobúdanie nájomných bytov financujú mestá a obce z verejných prostriedkov, ktoré musia v prípade zániku poskytovania sociálneho bývania vrátiť. Dostávajú sa tak do víru veľmi nepriaznivých situácií, pretože im hrozí nútená správa a zastavenie ďalších rozvojových aktivít.

Z tohto dôvodu sa stanovia **podmienky, za ktorých je možné samosprávam odpustiť pohľadávky**, ktoré voči nim eviduje štát z titulu právoplatného rozhodnutia o uložení pokuty pre porušenie zákona o VO. Vzniknutou situáciou sú dotknutí aj dobromyseľní užívatelia sociálnych nájomných bytov, keďže v dôsledku vyhlásenia neplatnosti zmluvy medzi samosprávou a zhotoviteľom môžu prísť o strechu nad hlavou.

NOVELA ZÁKONA O SLOBODE INFORMÁCIÍ

- *Zákon z 21. júna, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (schválené znenie zákona nájdete [TU](#))*
- **Účinnosť: 1. augusta 2022**

Anotácia:

Transpozícia smernice EÚ o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora.

Popis:

Zákon reaguje na potrebu zabezpečiť transpozíciu Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (ďalej len "smernica 2019/1024") do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Týmto zákonom sa do právneho poriadku preberá smernica 2019/1024, ktorá s účinnosťou od 17. júla 2021 nahradila pôvodnú smernicu 2003/98/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora (transpozícia vykonaná zákonom č. 341/2012 Z. z.) a jej upravené znenie novelizované smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/37/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa mení smernica 2003/98/ES o opakovanom použití informácií verejného sektora (transpozícia vykonaná zákonom č. 340/2015 Z. z.).

K najzásadnejším zmenám, ktoré smernica (EÚ) 2019/1024 prináša, patria:

1. Rozšírenie personálnej pôsobnosti na tzv. **verejné podniky**,
2. Rozšírenie vecnej pôsobnosti na "osobitné" kategórie informácií napríklad na **informácie s vysokou hodnotou** (tzv. High-value datasets alebo datasets s vysokým potenciálom na opakované použitie), ktorých zoznam zdefinuje európska komisia vykonávacím aktom, ďalej **výskumné údaje** ako špecifickú kategóriu informácií vznikajúcich v rámci vedeckého výskumu financovaného z verejných zdrojov (napr. Štatistiky, výsledky meraní; nie však vedecké články/publikácie, ktoré naďalej zostávajú vylúčené z pôsobnosti smernice), **dynamické údaje** (napr. Satelitné, meteorologické, dopravné a i.), ktoré majú byť sprístupňované prostredníctvom aplikačného programovacieho rozhrania (api),
3. **Bezplatné sprístupňovanie informácií na účely opakovaného použitia** (s výnimkou tzv. Hraničných nákladov spojených napr. s anonymizáciou osobných údajov alebo ochranou dôverných obchodných informácií),
4. **Rozšírenie zákazu tzv. výhradných dohôd.** Od prijatia pôvodnej smernice v roku 2003 došlo celosvetovo k rýchlemu technologickému pokroku a prudkému nárastu informácií vrátane tých, ktoré vytvára resp. ktorými disponuje verejný sektor. Ide o informácie z rôznych oblastí napríklad zemepisné, dopravné, environmentálne, meteorologické, hospodárske ale i spoločenské

či politické. Informácie, ktoré vznikajú vo verejnom sektore, na úrovni všetkých zložiek moci (zákonodarnej, výkonnej, súdnej), pri výkone činností verejných podnikov vo verejnom záujme (napr. pri poskytovaní služieb v oblasti dopravy, energetiky, atď.) alebo ako výsledok výskumov financovaných z verejných prostriedkov, predstavujú významný zdroj informácií, ktoré môžu byť pre spoločnosť prínosné.

ZÁKON O MEDIÁLNYCH SLUŽBÁCH

- *Zákon z 22. júna 2022 o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách)* (schválené znenie zákona nájdete [TU](#))
- **Účinnosť: 1. augusta 2022, 1. januára 2023, 1. januára 2027**

Anotácia:

Transpozícia smernice EÚ – nová komplexná právna úprava v oblasti audiovizuálnych mediálnych služieb.

Popis:

Cieľom zákona je príprava **novej komplexnej právnej úpravy v oblasti audiovizuálnych mediálnych služieb**, ktorá nahradí zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o vysielaní a retransmisii") a zákon č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní) v znení neskorších predpisov.

Primárnym dôvodom na prijatie zákona je **potreba transpozície smernice** Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (**smernica o audiovizuálnych mediálnych službách**) s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu (ďalej len "smernica") do slovenského právneho poriadku.

Najvýraznejšou zmenou, ktorú prináša nová právna úprava, je **zahrnutie platforiem na zdieľanie videí do regulačného rámca audiovizuálnych mediálnych služieb**. Z tohto dôvodu nová legislatíva upravuje práva a povinnosti okrem vysielateľov, poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, prevádzkovateľov retransmisie, poskytovateľov multiplexu, aj **práva a povinnosti poskytovateľov platformy na zdieľanie videí a tiež poskytovateľov obsahovej služby**, ktorí nespádajú medzi vyššie menované subjekty. Zákon upravuje aj práva a povinnosti distribútora signálu.

V súvislosti s novými podmienkami regulácie sa nanovo upraví aj postavenie a pôsobnosť, vrátane širších kompetencií, národného nezávislého regulačného orgánu, ktorým je v podmienkach Slovenskej republiky **Rada pre vysielanie a retransmisiiu**.

Pri regulácii činností spojených s audiovizuálnymi mediálnymi službami bolo nevyhnutné zahrnúť do predmetnej právnej úpravy aj ďalšie orgány štátnej správy, a to najmä **Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky** či **Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb**.

Nová právna úprava nijakým spôsobom nemení rozlišovanie lineárnych a nelineárnych služieb, v mnohých ohľadoch sa však zjednocujú požiadavky na jednotlivé subjekty, napr. v oblasti ochrany maloletých, ochrany pred nenávisťnými prejavmi a pod. Zákon nemení základný **princíp krajiny pôvodu**, ktorý sa v rámci európskej regulácie audiovizuálnych mediálnych služieb vyskytoval aj doposiaľ.

Zmeny však nastávajú v prípade riešenia sporov. Zákon osobitne upravuje **riešenie cezhraničných sporov** v rámci vysielania a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a tiež riešenie sporov v súvislosti s platformami na zdieľanie videí. V porovnaní s pôvodnou právnou úpravou nová právna úprava naďalej zachováva **prístup verejnosti k informáciám** vo vysielaní programovej služby doplnený o garantovanie prístupu k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám; garantuje multimodálny prístup v televíznom vysielaní a pri zabezpečovaní audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie; naďalej platia kvóty pre európske diela a nezávislú produkciu, pričom vo vzťahu k audiovizuálnej mediálnej službe sa zavádza nová povinnosť náležitého zdôraznenia európskeho obsahu.

Týmto zákonom sa nanovo upravujú **podmienky mediálnej komerčnej komunikácie**, tzn. telenákného oznamu, telenáknpu, sponzorovania, umiestňovania produktov a pod., ktoré reflektujú okrem novej európskej regulácie aj nedostatky z aplikačnej praxe.

Výraznou zmenou prechádza aj oblasť plurality informácií a transparentnosti majetkových a personálnych vzťahov, ktorá sa navrhuje s cieľom väčšej prehľadnosti zjednodušiť. Novinkou je povinnosť zápisu do **registra partnerov verejného sektora** stanovená pre všetky médiá, a to bez ohľadu na to, či so štátom obchodujú alebo nie. Sprístupnenie informácií o konečných vlastníkoch médií prostredníctvom verejného registra by malo priniesť väčšiu transparentnosť vlastníctva médií.